

Pomoc obywatelom Ukrainy. Zadania samorządu terytorialnego i ich finansowanie

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Na wstępie przedstawiono zakres treści merytorycznych i strukturę praw stosowanego na potrzeby udzielania przez JST pomocy obywatelom Ukrainy znajdującym się na terenie Polski oraz pomocy na terenie Ukrainy drogą wsparcia ukraińskich samorządów terytorialnych.

Początkowe rozdziały książki dotyczą zagadnień administracyjnych związanych z zalegalizowaniem pobytu obywateli Ukrainy poprzez nadawanie numeru PESEL, który nie tylko umożliwia skorzystanie z szerokiego spektrum pomocy opisanej w ustawie pomowej, ale również zapewnia porządek publiczny, uwzględniając prawa i wolności tych osób, które potrzebują dodatkowej ochrony albo wsparcia ze względu na swoją szczególną sytuację życiową (prowadzenie ewidencji małoletnich). Ułatwienie kontaktu z urzędem, uzyskanie profilu zaufanego to te elementy, które zapewniają funkcjonowanie i kontakt z administracją publiczną w celu załatwienia podstawowych spraw życiowych. Pomoc dla obywateli Ukrainy. Oznacza to również **przewtarzanie danych osobowych**, z pełnymi

prawami do ich ochrony, na takich samych zasadach, jakie przysługują wszystkim obywatelom.

W kolejnym określono zadania administracji w zakresie **udzielania uchodźcom świadczeń pomocy socjalnej (humanitarnej) oraz innej pod względem zakresu rzeczowego pomocy oraz określono tryb realizacji zadań pomocowych** przez JST i ich jednostki organizacyjne oraz źródła finansowania (**art. 12 ustawy pomocowej**). Szczegółowo opisano w nim tryb przystępowania przez JST do udzielania uchodźcom pomocy socjalnej, jako zadania z zakresu administracji rządowej, bądź zadania własnego JST, jako pomocy ustanawianej uchwałą organu stanowiącego JST i kolejnego po niej aktu organu wykonawczego JST. Odniesiono się również do treści uchwał JST, jakie podejmują organy stanowiące. Oceniono poprawność treści niektórych uchwał wprowadzających zadania pomocowe JST, wskazując na konsekwencje finansowe wpisania do uchwały zadania tożsamego zadaniom powierzonym JST ustawą pomocową, poleceniem

wojewody lub tożsamyh zadaniom pomocowym innego organu administracji, przejmowanym na podstawie porozumienia.

Następny rozdział dotyczy problematyki świadczeń pieniężnych wypłacanych osobom fizycznym i innym podmiotom z tytułu zapewnienia obywatelom Ukrainy zakwaterowania i wyżywienia (art. 13 ustawy pomocowej). Jednym z zadań zleconych ustawą pomocową do realizacji gminom jest wypłata świadczenia pieniężnego na rzecz podmiotów zapewniających na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. W publikacji przedstawiono zagadnienia związane z procedurą wypłaty świadczenia, weryfikacją składanych wniosków. Zwrócono także uwagę na szczególną sytuację gminy, z jednej strony realizatora zadania wypłaty środków pieniężnych dla osób udzielających pomocy socjalnej, a z drugiej podmiotu, który może udzielać obywatelom Ukrainy tego rodzaju świadczenia pomocowe w trybie z art. 12 ustawy pomocowej w ramach realizacji zadania z zakresu

administracji rządowej lub zadania własnego z mocy podjętej uchwały.

Kolejny rozdział dotyczy **problematyki Funduszu Pomocowego (art. 14 ustawy pomocowej)**. Korzystając z doświadczeń związanych z funkcjonowaniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 **ustawodawca utworzył na mocy przepisów ustawy pomocowej Fundusz Pomocy**, którego rolą/funkcją/celem jest finansowanie szerokiego spektrum zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy. W publikacji przedstawiono status tego Funduszu, źródła jego przychodów i zakres wydatków. Szczególną uwagę zwrócono na obowiązki jednostek samorządu terytorialnego korzystających ze środków Funduszu, w tym obowiązek założenia odrębnego rachunku i opracowania dla środków na tym rachunku planu finansowego. Zwrócono także uwagę na obowiązki sprawozdawcze aktualne dla podmiotów otrzymujących finansowanie z Funduszu Pomocy. Ważną kwestią omówioną w publikacji jest również ujęcie otrzymanych środków w budżecie i sprawozdawczości.

Książka zawiera również rozdział dotyczący **możliwości rekompensowania podatnikom podatku od nieruchomości kosztów zakwaterowania oraz wyżywienia uchodźców**. Gmina prowadząc politykę podatkową na gruncie podatków obsługiwanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) może wesprzeć działalność podatników ukierunkowaną na udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy, jak np. zakwaterowania i wyżywienia a dzięki lokalnej polityce podatkowej określone nią zachowania mogą przysparzać podatnikowi korzyści, które spełnią funkcję rekompensaty za indywidualny wkład w zaspokajanie podstawowych potrzeb uchodźców.

Tego rodzaju preferencje podatkowe mogą być wprowadzane uchwałami rad gmin. Za ich sprawą zwolnione z opodatkowania mogą zostać budynki, budowle oraz grunty wykorzystywane na potrzeby zakwaterowania uchodźców. Ponadto uchwałodawca może wprowadzać stawki obniżone dla przedmiotów opodatkowania zajętych na zakwaterowanie obywateli Ukrainy. W tej części książki **opisano praktyczne**

możliwości rekompensowania wydatków na zakwaterowanie uchodźców za sprawą uchwał. Zawarte w rozdziale wyjaśnienia uwzględniają w szczególności mechanizm obsługi opodatkowania nieruchomości. Dzięki czemu **przedstawione w rozdziale propozycje ułatwią zapobieganie nieprawidłowościom w stosowaniu preferencji o charakterze rekompensacyjnym.**

W rozdziale opisano również możliwości stosowania jako rekompensaty indywidualnych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Chodzi mianowicie o umorzenie zaległości, rozłożenie zobowiązania na raty lub odroczenia terminu płatności.

Książka podejmuje również temat związany z **opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zakresie obowiązku jej ponoszenia** zarówno przez właścicieli hipotecznych nieruchomości, położonych na terenie danej gminy, jak i władających tymi nieruchomościami, czyli np. uchodźców, którym czasowo użyczono nieruchomości, dając schronienie w ucieczce przed wojną.

Opisano obowiązki związane z zamieszkaniem na nieruchomości, uprawnienia organu dotyczące zastosowania zwolnień i ulg podatkowych w opłacie, ale także konsekwencje windykacyjne – całość w nawiązaniu do sytuacji szczególnej, związanej z wybuchem wojny na Ukrainie.

Podjęto próbę odpowiedzi na zadawane przez pracowników gminnych organów podatkowych pytania w zakresie wątpliwości interpretacyjnych przepisów, prawidłowego, w obecnej sytuacji, zabezpieczenia interesów gminy, przy jednoczesnym poszukiwaniu rozwiązań pro-uchodźczych.

W proponowanej pozycji znaleźć można również wzory pism, przydatnych pracownikom służb gminnych w realizacji przez nich czynności służbowych, zmierzających do naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Kolejny ważny rozdział dotyczy **udzielania przez JST pomocy samorządom innego państwa, w tym z terenu Ukrainy**. Od chwili wybuchu konfliktu zbrojnego na

Ukrainie szereg JST przystąpiło do bezpośredniego udzielania wsparcia obywatelom znajdującym się na terenie Ukrainy, w tym za pośrednictwem władz tamtejszych samorządów lokalnych i regionalnych. Udzielana pomoc humanitarna w pierw w postaci pomocy socjalnej, została z czasem poszerzona o pomoc infrastrukturalną kierowaną do ukraińskich społeczności lokalnych i regionalnych w celu odtworzenia zniszczonych obiektów i urządzeń infrastruktury podstawowej, w tym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, obiektów użyteczności publicznej (np. szkół). Ze strony JST występują w praktyce również dowody wsparcia społeczności lokalnych lub regionalnych w zakresie realizacji innych zadań właściwych samorządom z terenu Ukrainy.

Należy podkreślić, że dopiero w wyniku uchwalenia ustawy pomocowej w polskim prawie wyjaśniły się występujące dotąd wątpliwości, w kwestii **możliwości udzielania przez JST pomocy na rzecz samorządów z terenu innego państwa, w tym wydatkowania na nią środków finansowych**. W rozdziale omówiono stan

aktualnej regulacji prawnej odnośnie zasad i trybu udzielania przez JST pomocy rzeczowej i finansowej. Wskazano na braki w przepisach, w zakresie regulacji możliwej do udzielenia przez JST pomocy finansowej na rzecz samorządu innego państwa, jako regulacji analogicznej do kompletnie uregulowanych zagadnień wsparcia finansowego dokonywanego między samorządami działającymi na terenie naszego kraju. Zamieszczonemu (wariantowemu) wzorowi uchwały pomocowej, towarzyszą objaśnienia o treściach możliwych do zamieszczenia w uchwale o wsparciu samorządu innego państwa w postaci pomocy rzeczowej lub finansowej. Określono specyfikację dla planowanych na pomoc wydatków budżetu JST oraz działania podejmowane w wyniku wykonania uchwały pomocowej, w tym w zakresie wydatkowania środków na przyznaną pomoc w postaci rzeczowej lub finansowej.

Kolejny rozdział dotyczy **finansowania oraz klasyfikacji budżetowej zadań oświatowych i opiekuńczych w stosunku do dzieci ukraińskich.**

Wskazano tu w sposób skondensowany przepisy prawa oświatowego, dotyczące kształcenia, wychowania i opieki uczniów z Ukrainy. Ponadto przedstawiono sposób finansowania dzieci z Ukrainy z budżetu państwa w odniesieniu do kosztów ponoszonych przez samorzady. Publikacja pozwoli porównać wydatki, które należy ponieść na poszczególne rodzaje oddziałów, do których uczęszczają dzieci z Ukrainy, z kwotą, którą otrzymują samorzady z Funduszu Pomocy. Porównanie to pomoże zoptymalizować koszty ponoszone na oświatę w samorządzie. Przedstawiono sposób rozliczania środków otrzymywanych w ramach Funduszu Pomocy. Omówiono także sposób dotowania uczniów z Ukrainy w przedszkolach, szkołach i placówkach nieprowadzonych przez samorzady.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl